

Besluit

Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor of Science in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur (academisch gerichte bachelor) van de Universiteit Hasselt

onderwerp	1. Inleiding
Accreditatierapport en -besluit (001562)	Bij brief van 12 februari 2013 heeft het instellingsbestuur van de Universiteit Hasselt te Hasselt een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse
bijlage	Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor of Science in de toegepaste
1	economische wetenschappen: handelsingenieur (academisch gerichte bachelor). Deze aanvraag is ontvangen op 12 februari 2013 en ontvankelijk verklaard op 19 april 2013.

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Prof. dr. Jan Karel Lenstra, hoogleraar optimalisering, Technische Universiteit Eindhoven;

Leden:

- Prof. dr. Bert de Brock, hoogleraar Business Information Modelling, faculteit Economie & Bedrijfskunde, Rijksuniversiteit Groningen;
- Prof. dr. Joaquim Gromicho, bijzonder hoogleraar Applied Optimization in Operations Research bij de Faculteit der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde, Vrije Universiteit Amsterdam en manager R&D Algoritmes bij ORTEC;
- Dhr. Jean Daniels, voormalig stafmedewerker Onderwijsraad Universiteit Hasselt en voormalig senior onderwijstechnoloog aan het Onderwijs-technologisch Expertisecentrum, Open Universiteit Nederland (onderwijskundige);
- Mevr. Paula Pelczarski, studente Bachelor in de Toegepaste Economische Wetenschappen: Handelsingenieur in de beleidsinformatica, Universiteit Antwerpen (student-lid).

Secretaris:

- Dhr. dr. Dieter Cortvriendt, stafmedewerker Cel Kwaliteitszorg.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 18 tot en met 21 december 2011. Het visitatierapport dateert van december 2012.

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLUHR vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De commissie stelt vast dat de doelstellingen realistisch zijn en stroken met artikel 58 van het Structuurdecreet en de Dublin-descriptoren. De internationale dimensie in de doelstellingen wordt voldoende benadrukt. De doelstellingen zijn goed gericht op de beheersing van algemene en algemeen wetenschappelijke competenties.

De commissie acht de doelstellingen conform haar eigen referentiekader. De operationalisering van de doelstellingen in domeinspecifieke competenties straalt echter weinig visie uit. De opleiding is breed en bouwt een brug bouwen tussen (informatie)management en ICT. De commissie is van mening dat de doelstellingen en competenties voldoende afgestemd zijn op de wensen en behoeften van het beroepenveld en de eisen die worden gesteld door vakgenoten. De opleiding is echter maar in beperkte mate vergeleken met equivalente opleidingen. De commissie adviseert een globale visie te ontwikkelen over de identiteit van de opleiding, zo nodig met behulp van een benchmark.

Programma

De commissie beschouwt de aandacht voor kennisontwikkeling als adequaat. Het programma sluit tevens in voldoende mate aan bij recente ontwikkelingen in de wetenschapsdomeinen. Er is voldoende aandacht voor het bijbrengen van onderzoeksvaardigheden en -attitudes. Wel dienen onderzoek en onderwijs beter met elkaar te sporen en de deficiënties aan de onderzoekszijde geremedieerd te worden.

De commissie is tevreden over het niveau, de oriëntatie en de inhoud van de verschillende opleidingsonderdelen. Het programma concretiseert op een voldoende wijze de doelstellingen en competenties. De commissie is kritisch over de relatie tussen de doelstellingen en inhoud van het programma. Het curriculum is eerder historisch gegroeid dan van de grond af ontworpen ondanks het kritische rapport van de vorige visitatiecommissie. Er is verder voldoende aandacht voor discipline-overschrijdende elementen en ook de internationale dimensie krijgt op voldoende wijze gestalte. De inhoud

Pagina 3 van 9 van het programma biedt studenten uiteindelijk de mogelijkheid om de geformuleerde competenties te bereiken.

De commissie acht de verticale en horizontale opbouw van het programma voldoende. De samenhang vertoont de nodige coherentie en sequentie. De commissie stipt aan dat de visualisatie van de inhoudelijke samenhang niet inzichtelijk maakt dat de leerlijnen goed zijn doordacht. De opleiding wordt gekenmerkt worden door graduele verdieping zonder het generalistisch karakter, eigen aan opleidingen handelsingenieur, uit het oog te verliezen.

De commissie concludeert dat, hoewel er regelmatig piekmomenten zijn, de begrote en reële studietijd voldoende overeenstemmen, dat de opleiding in haar geheel studeerbaar is en dat de werkelijke studietijd aansluit bij de norm van 60 ECTS per jaar.

Het programma sluit qua werkvormen en leerinhouden adequaat aan bij de kwalificaties van de instromende studenten. De opleiding staat open voor alle studenten met een diploma secundair onderwijs. De opleiding lijkt er in te slagen de (potentiële) instromende studenten goed te informeren over de vereiste wiskundebagage. Er is een extra opfriscursus wiskunde voor instromende studenten met een beperktere bagage wiskunde.

De afstemming tussen vormgeving en inhoud is goed en sluit accuraat aan bij de doelstellingen en competenties. Er is een goede mix van activerende leervormen. De vormgeving van het onderwijs in hoorcolleges, werkzittingen en responsiemomenten is consequent geïmplementeerd. Het gehanteerde didactisch concept 'begeleide zelfstudie' is heel goed en wordt breed gedragen. Het is goed vertaald naar de vormgeving van het onderwijs. De commissie is verder tevreden over de kwaliteit van het leermateriaal.

De commissie meent dat de beoordeling en toetsing goed gericht is op de realisatie van de doelstellingen. De examenopgaven die de commissie heeft ingekeken zijn van behoorlijk niveau en toetsen zowel kennis en inzicht als vaardigheden en attitudes. De evaluatievormen en -criteria zijn adequaat toegespitst op de te realiseren competenties.

Inzet van personeel

Op basis van de onderzoeksoutput stelt de commissie vast dat het ZAP op het vlak van onderzoek voldoet aan de vereisten. Het invoeren van een tenure track systeem heeft bijgedragen tot een resultaatgerichte onderzoekscultuur. Het onderzoek wordt echter sporadisch ingebracht in het onderwijs. De facultaire onderzoeksportefeuille is historisch gegroeid en sluit maar in beperkte mate in de breedte aan op de behoefte van de opleiding. De herschikking in 2012 van de verschillende onderzoekseenheden, -groepen en -clusters is een eerste stap in de goede richting.

De faculteit telt per 1 februari 2011 voor het doceren van het onderwijs 81,20 FTE, waarvan 46,30 FTE ZAP, waartoe ook de voltijdse assistenten behoren. De commissie merkt in positieve zin op dat de ruime omvang aan personeel in overeenstemming is met het onderwijsconcept van de instelling. De commissie stelde ook een hoge werkdruk vast; het onderwijs is intensief en vergt veel van het personeel. De student/staf-ratio is niet bijzonder hoog of laag en de commissie besluit dan ook dat de capaciteit voor het kwalitatief hoogstaand verzorgen van de opleiding gegarandeerd is.

Pagina 4 van 9 De commissie heeft waardering voor de vakinhoudelijke deskundigheid van het personeel. De vakdidactische deskundigheid is voldoende. Onderwijskundige professionalisering blijft een belangrijk werkpunt. Er is een behoorlijk aanbod van activiteiten op het vlak van onderwijsprofessionalisering, maar dat richt zich vooral op beginnende docenten en assistenten. Deelname aan deze activiteiten is nog te vrijblijvend. De commissie stelde gedurende haar bezoek vast dat er geen effectief systeem van functionerings- en evaluatiegesprekken is en spoort alle betrokkenen aan dat op te zetten.

Voorzieningen

De commissie heeft de campus bezocht en stelt vast dat de voorzieningen goed zijn. De materiële voorzieningen zijn goed afgestemd op het onderwijsconcept en de noden en wensen van de studenten. De commissie is tevreden over de uitrusting van de onderwijsruimten, (talen-)practicalokalen en laboratoria. De bibliotheek beschikt over een ruim aanbod te raadplegen bronnen. De elektronische collectie is goed. Het beperkt aantal ruimtes voor het in groep uitvoeren van projecten is het enige minpunt.

De studiebegeleiding is goed georganiseerd en adequaat afgestemd op de studievoortgang. Er worden tal van infosessies georganiseerd en wordt er door de onderwijsteams vakspecifieke en door de onderwijskundigen vakoverschrijdende studiebegeleiding georganiseerd. De examencommissie staat in voor het bewaken van de studievoortgang. Studenten kunnen terecht bij de trajectbegeleider, de ombudspersoon en een maatschappelijk assistent. Uit de gesprekken met de studenten kwam naar voren dat de inspanningen van alle actoren betrokken bij de studiebegeleiding gewaardeerd worden.

Interne kwaliteitszorg

De visitatiecommissie beschouwt het gevoerde kwaliteitszorgbeleid als goed. De opleiding neemt de kwaliteitszorg van het onderwijs ernstig. Er is een zeer degelijk bevragingssysteem in voege is dat de verschillende opleidingsonderdelen systematisch en periodiek evalueert, en dit mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

De commissie is van oordeel dat de evaluaties een goede opvolging krijgen. De uitkomsten van de verschillende evaluaties vormen de basis van aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen tot de realisatie van de streefdoelen. Het systeem van kwaliteitszorg staat op een hoog niveau. De onderwijsmanagementteams hebben zorgvuldig en constructief ingespeeld op de aanbevelingen van de vorige visitatiecommissie.

Alle geledingen van het personeel zijn nauw betrokken bij de kwaliteitszorg. De studenten zijn vertegenwoordigd in verschillende organen en kunnen worden uitgenodigd voor bijeenkomsten van de onderwijsmanagementteams. Een externe adviesgroep en bevragingen bij alumni en werkveld garanderen dat ook deze stakeholders het systeem van kwaliteitszorg van input voorzien, maar hier ligt aldus de commissie ruimte voor verbetering.

Resultaten

Zich baserend op de gesprekken tijdens het bezoek, het studiemateriaal en de examenvragen, vindt de commissie dat de opleiding de doelstellingen voldoende realiseert. De opleiding vormt een adequate voorbereiding op de Master of Science in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur. De studenten realiseren in afdoende mate

Pagina 5 van 9 de beoogde competenties, maar de opleiding moet een duidelijker afgerond pakket van competenties omvatten.

Ongeveer 75% van de studenten behaalden in hun diploma op tijd. Het onderwijsrendement is, volgens de gestelde normen en streefcijfers, zeer goed. De rendementscijfers liggen beduidend hoger dan die van vergelijkbare opleidingen elders te Vlaanderen. De commissie looft het uitgestippelde rendementsbeleid.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

Aanbevelingen

De NVAO treedt de visitatiecommissie bij in haar generieke aanbeveling om de naamgeving van de opleidingen Toegepaste Economische Wetenschappen (TEW) te herzien. Zeker nu de academisering van de opleidingen Handelswetenschappen definitief vorm krijgt, is er behoefte aan een heldere onderscheidende profilering en naamgeving van opleidingen in dit domein. Aansluiting bij de internationale benchmarking is dringend gewenst.

De NVAO volgt de commissie in haar generieke aanbeveling de opleiding af te ronden met een zelfstandige uiting van academisch kunnen: een integratief eindwerk waarin de student het geleerde demonstreert.

Verder beveelt de NVAO aan om te komen tot een heldere inhoudelijke profilering van de opleiding als grondslag voor het programma, de onderzoeksportefeuille te richten op de noden van het onderwijs en een effectief systeem van functionerings- en evaluatiegesprekken in te richten.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifieke eisen	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	G
		2.8 beoordeling en toetsing	G
		2.9 masterproef	NVT
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	V
		3.2 kwantiteit	G
		3.3 kwaliteit	V
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	G
5 Interne kwaliteitszorg		5.1 evaluatie resultaten	G
		5.2 maatregelen tot verbetering	G
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	V
		6.2 onderwijsrendement	G

Eindoordeel: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	OORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

betreffende de accreditatie van de Bachelor of Science in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur (academisch gerichte bachelor) van de Universiteit Hasselt

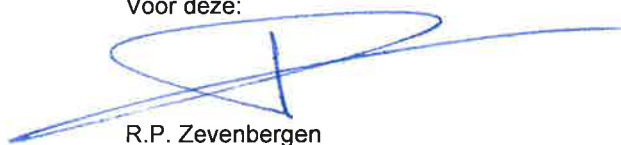
De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor of Science in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur (academisch gerichte bachelor) van de Universiteit Hasselt goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Hasselt wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021.

Den Haag, 5 september 2013

De NVAO
Voor deze:

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

¹ Het ontwerp van accreditatierapport en –besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Van deze gelegenheid heeft de instelling geen gebruik gemaakt.

Pagina 9 van 9 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Universiteit Hasselt
– adres instelling:	Campus Diepenbeek Martelarenlaan 42 BE-3500 Hasselt België
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Bachelor of Science in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur
– niveau en oriëntatie	academisch gerichte bachelor
– studieomvang	180 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen:	geen
– studietraject voor werkstudenten:	nee
– vestiging opleiding	Hasselt
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Economische en toegepaste economische wetenschappen
– bijkomende titel	geen